

712.2.1

1960

A SZEMÉTHEGYEK IGAZI KINCSE:

Sok millió kalória hasznosítható hő a melegágyak részére

Személy

Forrás:

Pestmegyei Hírlap

(Hely)

1960. épr. 28.

(Idő)

Halványan

A hajdani Valéria-telep helyén modern, sokemeletes lakóházak feleltetik a múlt nyomorúságos viskóit. Jó félkilométernyivel odébb, vagy száz holdnyi területen, gyűl össze Budapest mintegy félmillió háztartásának nyári szemete. Mert van téli szemét is! A két között lényeges a különbség. Május közepétől szeptember végéig a háztartásokból kikerülő szemétben nincs szén-salak. Annál több a szerves anyag — konyhai hulladék, gyümölcs- és dinnyehéj —, amelyből elsősorú komposztrágya készíthető.

Melegágy a szemételepen

A szemételepen most nagy a sürgés-forgás. A SZÖVOSZ, az Országos Terhivatal, a Kertészeti Főiskola, a Pest me-

gyei MESZÖV, a Kertészeti Kutató Intézet és a Pest megyei MÉK szakemberei érdeklődéssel figyelik az egy méter magas és mintegy öt méter széles szemétprizmák tetejére épített melegágyakat, amelyekből százezrével kandikál ki a másfél arasznyi, haragos zöld paradicsompalánta. A szomszédos hollandi ágy üres, új primőr zöldség hajtására készítik elő. Mutatóban azért maradt néhány halványzöld salátafaj. Társaik már húsvét előtt külföldi és hazai piacokra kerültek. A melegágy talajából itt is, ott is, hőmérők ágaskodnak, mutatva, hogy a talaj hőmérséklete 20—25 fok között van.

Mi adja a hőt — a szakemberek nyelvén szólva a talpmelegét — ezeknek a melegágyaknak? A válasz meglepő! Az ágyak talaja alatt levő méter vastag, korhadó, bomló szemét.

Központi „palántagyár”

A Kertészeti Kutató Intézetben dr. Terts István tudományos munkatárs több éves ezirányú kísérleteire felfigyelt a SZÖVOSZ elnöksége. A nagy arányokban kibontakozó termelőszövetkezeti mozgalom sürgetően követelte meg egy központi „palántagyár” létesítését. Ez azonban komoly akadályokba ütközött, mert a régi módszer szerint lótrágyával kellett volna a melegágyak talpmelegét biztosítani. Az egyre fokozódó gépesítés azonban mindinkább kiszorította a lovat és így a kellő mennyiségű lótrágya beszerzése lehetlenné vált. Az új módszer áthidalta ezt a nehézséget. Sőt még jobbnak is bizonyult!

Amíg a lótrágya csak két hónapra szolgáltatja a melegágy talpmelegét, addig a nyári szemét hat hónapra.

A másik nagy előny, hogy a szemetet nem kell „beszegezni”, az adva van. Tárolá-

sát, prizmázását komposztrágya készítésére a Talajerőgazdálkodási Vállalat eddig is elvégezte, a szemétben kifejlődő sok millió kalória értékű hő a múltban azonban elvészett. Most már ez a hő is hasznosítható.

Olsóbb komposzt

Az új eljárás szerint hat hónap után lebontják a melegágyakat, a talpat képező szemetet átrostálják, s így belőle az eddiginél is gazdaságosabban jutnak a jó minőségű komposztrágyához, amelyre mezőgazdaságunknak oly nagy szüksége van.

Mindez ma már nem elméleti tudományos elképzelés. A SZÖVOSZ egy nagyobb szabású kísérlet lefolytatásához 300 ezer forintot biztosított. A kísérlet elvégzésével a Szövetkezetek Pest megyei Értékesítő Központját bízta meg. A „palántagyár” kicsiben — egyelőre 240 melegágyi kerettel — már működik is a Valéria-telep mögött. Egy tízholdas, 5000 melegágyi kerettel rendelkező korszerű melegágyi üzem gazdaságossági számítása is elkészült. s hamarosan illetékesek döntenek a több milliós beruházás biztosításáról.

Melegágyi nagyüzem

A szakemberek azonban még messzebbre tekintenek. A fővárosi nyári szemét mennyisége százezer köbméter. Ez 50 000 melegágyi ablak alá tudja a szükséges hőmennyiséget biztosítani. Egy ilyen hatalmas melegágyi nagyüzem nemcsak a Budapestet környező megyék termelőszövetkezeteinek palántaszükségletét szolgáltatná, hanem a kétmillió város friss primőrökkel való még bőségebb ellátása mellett hatalmas kiviteli lehetőséget is jelentene.

Győri Mihály